

Ser. 243 (157)

7/13

K32/13

b

J Masiangoako

9

1/10

Isuana law regarding problems arising in marriage.
Married Life.

1

0-15

Mantshere ge a se na go nyaloa a na koa matsalagoe. Ge lenyalo le se na go fela matsalagoe a mo laodisa dilo tso tsothle tse di eapeioang. Fela mabele ona a sa fioa gore a ka dira se a se ratang ka ona. Sefala o ne a se supiditsoe se a tabolang mabele moteng ge a sila. Matsalagoe le ratsalagoe ba ne ba mo rata, ba sa mo tshoenye. O na dira ditiro tso tsothle a fella matsalagoe ntlu, le lapa le felloa ke ene. Le go apha go ne go apha ene. Le bo mogadibo a goe ba ne ba sa tsoare sepe. Ba ne ba mo thusa ka go ga metsi le go ea kgonye fela. Go sila le go apha le go fella e ne e le tiro ea gagoe. Ge a se na go tshola bogobe, ke ene a fang bana ba bothle dijo. Ba bothle ba lebela gore o tla ba fa leng dijo. Ga go na ea ka iphang bogobe, ba ka ipha dijo ge a seo. Ge a le teng ke tiro ea gagoe. Ge go ntse go ea pele, mantshere a bona tiro e e mo ketefala. A itshoka sekanyana ea na ea na ka mokgoa o le mongoe fela. Koa morago mantshere a sevela monna oa gagoe Lebeko gore tiro e a e sebitsang e bokete. Ga a e kgone. Lebeko a mo raea a re, "Ishoke" A itshoka ga se ke ga thusa sepe. A fela a sa ntse a sebela Lebeko ka ga tiro e. Koa morago Lebeko a bolela mmagoe gore Mantshere a re ga a kgone tiro, ea moketefala. Mmago Lebeko a ra ea Lebeko a re, ge mosadi oa gago a sa kgone tiro e ea lapa la ka; le kampa la ga ntlu ea lona koa kgakala le nna. Lebeko a bolela mosadi oa gagoe gore mmagoe a re, ge o sa kgone tiro ea lapa la gagoe re kampa ra tsoa fa lapeng la gagoe, re ea go aga ntlu ea rona koa kgakala le ene. Mosadi oa Lebeko a opa diatla a re, ntata ke ea itumela ge re ka ea go aga ntlu ea rona.

2

Lebeko a bolela ntatagoe le mmagoe gore o bona gore o tla aga ntlu ea gagoe a tsoa fa lapeng la mmagoe. Ralebeko a re, Lebeko e ka re e le gona o nyalang le ngoana o se na le ene, o be o re oa ga. Lebeko a re, ntata ga go re sepe fo ke batla go aga ntlu ea ka. Ralebeko a di bolela Malebeko gore ngoana ke eo a re oa aga. Malebeko a tshaba le ngoana gore a age. Ralebeko a fela

RM/

3

a sa ntse a ngongorega gore ge Lebeko a aga, mme a se na dijana tse a ka jelang ka tsona. Ga a na dikgomo, ga a na selepe, ga ke ise ke mo fe dikgomo tsa gagoe le selepe. O sebetse kaeng. Maleboko a gana a re, nte ngoana a ge o tla nne o mmatlela dilo tseo a ntse a agile. Koa morago Ralebeko a dumela gore Lebeko a ka aga ntlu ea gagoe le ge a se na dikgomo. Ralebeko a be a simolla a botsa gore nare, ge Lebeko a re, oa aga o kobja keeng fa lapeng, ge a gakoletse gore oa aga. Maleboko ke ge a bolela gore Mantshere mogatsa Lebeko a re, ga a kgone tiro fa lapeng a nosi. Ralebeko ke gona ge a re, ke utloa bothloko ka gore ke setse ke dumetse gore ba ka aga. Ge nka be ke ne ke itsitse gore o kobisa ke tiro fa lapeng, nka be ke ganne. Ke nyetse mantshere ka dikgomo, ke mo rata. Ge a le motlapa a mpoletse ke tla mmuetse koa go mmagee. Maleboko a gana a re, Ralebeko tlogela tseo nte bana ba age ntlu ea bona, ke goname tla bonang ge Mantshere a le motlapa. Ke ge kgang ea bona e fela. Ba be ba bitsa bo mmago Mantshere le bo mangoanagoe le borakgadiagoe. Ge ba se na go phuthaga ba be ba bolela gore Lebeko a re, o oa aga. Bona ba be ba re, ge go dumetse lona bo mma le ntata bona rona re opa diatla. Ra re a age ntata. Bo rakgadiagoe ba be ba re, ge a aga, oa aga fa kae. A le bone fa a tla agang teng. Ba re nya ga re ise re go bone, fela re ne re setse re le bolela se bana ba lona ba se batlang. Re tla bona ka moso fa ba tla a gang teng. Ge ba se na go buoa, ba be ba dumelana. Bo rangoanago le ntata go Lebeko le Lebeko, ba be ba batla fa a ka agang teng. Ge ba se na go go bona. Ba be ba go bontsha basadi. Ba be ba bitsa ngaka go tlo tla go alafa. Ngaka ge e se na go tla ea be e laola. Ge e se na go laola, ea be e re, ebatla mafura a kgomo e tsoana, mo phalong. Ke ona a batlegang go tlo bakanya go lofa. Ralebeko a be a ntsha kgomo eo. Ge e se na go ntshioa. Ngaka ea be e gasha ka dithlare ge e se na go gasha. A be a ntsha rangoanago Lebeko gore a e thlabe, a be a ba bolela gore ge ba se na go e thlaba ba kgaole tsebe ea eona ba e tlise ko ene. Ge se na go thlaboa, ba kgaola tsebe ba e monaa. A ba raa a re, janong e bueng. Fela ge le fetsa go e buoa le se ke la ephunya, le mpitse ke tle. Ngaka ea tsaea tsebe e le ea e thlakanya le dithlare tse a tlileng go alafa ka tsona fa.

RM/

Banna ge ba se na go buoa kgomo, ba bitsa ngaka. Ngaka ge e tla, ea lebela kgomo ea re, e phunyeng, ge ba se na go e phunya, ngaka ea tsaea mafura a philo. Ge ngaka e eena go tsaea marura ea ba raea ea re, apolang mateng a othle le be le kgaole letshogo le le thlome. Kgomo eothle e ea koa a ka. Ngaka ea tsaea mafura a le ea thlakanva le dithlare. Ge e se na go thlakanya dithlare ea bitsa Lebeko le Mantshere ea ba thlapisa maoto le diatla, ge e se na go ba thlapisa ea gasha go lofa ka dithlare tsele. Ge e se na go gasha ea be e re, go fedile, basadi ba ke kgopha ge e le baloi ke tla kopana le bona. Ngaka ea be e re, le ka ja mateng ao a kgomo, letsogo lona le le ne basadi ba ba tla kgophang. Go lofa gore le bone ba tle ba se ka ba tsoenyega gongoe ba ngongorega gore re ba timele dinamama. Ngaka ea be e tsaea dinamama tsa kgomo le letlalo e se gae, koa gagoe a o e jela teng.

Basadi be ba fiosa letsogo le le la kgomo. Janong ba be ba simolla go kgopha go lofa. Ge ba se na go kgopha. Ba be ba simolla go bopela lebotana. Batho ba mneng ba bopela ene e le matsalago Mantshere le bo mangoanago le bo rakgadiago Mantshere. Ge ba se na go fetsa go bopela. Ba be ba simolla go kgetla bjang bo ba tlo rulelang ka bona. Ge ba se na go kgetla bjang. Basadi ba bolela Ralebeko gore ntlu e fedile go bopeloa le bjang bo setse bokgetliloe. Ralebeko le ene a bole a borangoanago Lebeko gore basadi ba feditse go bopela, le bjang ba bokgetlile. Ba letetse rona ka dithlomeso. Banna ba be ba ea dithlomesong. Ge ba se na go di rema, ba se ba ba simolla ba e balla. Ge ba se na go fetsa go balla ntlu eo. Ba be ba bolela gore ntlu e balletsee, ba ka se ba ba ba simolla go e rulela. Basadi ba be ba ea thlapoding. Ge ba etsoa ba be ba ba simolla ba eloga. Ge ba se na go e loga. Ba be ba ba simolla go rulela. Ge ntlu eanong e se na go fela, ba e bolela Ralebeko gore ntlu ea ngoana e fedile go ruleloa.

Ralebeko a be a bitsa Lebeko le mantshere a e ba g begella mo gare ga bo rakgadiaga bona le bomangoanabona le bo rangoana bona ga mo le bo maloma bona, a re, ntlu ke eo ka le rile le ea e batla. Ba opa diatla ba itumela, ba boka. Maloma le beko a ntsha phate a re, "Lebeko phate ke eo". Lebeko a re, "Ka ea itumela malome".

RM/

Rakgadiago Mantshere a ntsha megopyana e le mbedi a re, "Mantshere megopyana ke e, o mongoe ke oa gago o mongoe ke 'oa Lebeko". Mantshere o opa diatla a re, ke ea boka rakgadi. Rangoanago Lebeko a ntsha selepe a re, Lebeko selepe se se o tla nne o rema legonyana. Lebeko a re, ke a itumela rangoane. Maleboko a ntsha pitsana leselo tlatlana, le kgamelo a re, Mantshere tsoara o tle o ne o sebetse le go ithusa ka dilo tse ngoanaka. Magoanago Mantshere a ntsha sego diphafana di le thlano le mothlotlo le moseme a re, Mantshere ngoana nkgone tsoara dilo tse o tle o no o fela baeng ba gago ka tsona. Mmago Mantshere le ntatagoe, ba ntsha sedibelo sa mafura, le kobo ea dinku le phate ea kgomo ba di ba naea. Raleboko a ntsha kgomo e le khunoana le e tsoana, a re, Lebeko kgomo tse o tle o di gamele mosadi oa gago gore le ene a tle a bone go ka ja madila. Batho a bothle janong ba itumela thata ba re tsoarang thata, ntlu ke eo re e le agetse. Mantshere thlokomela monna oa gago. Lebeko thlokomela mosadi oa gago. Batho ba phatlalla.

7

Leboko le Mantshere koa ntlung ea bona: Ge batho ba se na go phatlalla, Mantshere le Lebeko ea nong ba si olla go na, mo tlung ea bona. Ge ba ntse ba nna mo eona, dikgomo tsa be di tsoenya fateng, go ikgothla ka lebotana la ntlu. Lebeko a bolela ntatagoe gore o tsoengoa ke dikgomo fa ntlu ea gagoe. Raleboko a be a bolela bo rangoanago Lebeko gore Lebeko a re, o tsoengoa ke dikgomo koa tlung ea gagoe. Bo rangoanagoe ba be ba ootsa dilepe ba rema legore, ge ba se na go le kopanya, ba be ba re, Lebeko ke leo legora, ga di ka ke tsa thlola di go tsoenya. Lebeko a itumela thata ka fa bo rangoanagoe ba mo thusang ka teng.

Raleboko ka nako eo ge go tla lengoa a bita Lebeko a re, ngoanaka go a lengoa eanong. Le oena o tsoanetse gore o tle o bona mogola o itemele. Lebeko a re, ke a utloa ntata. Lebeko a fete a bolela mosadi oa gagoe gore ba tsoanetse gore ba tle ba batle mogola ba itemele. Mantshere a re, ga ke na petloana Lebeko ke tla otola ka eng. Lebeko ea koa go mmagoe a fete a mmolela gore ba thloka petloana. Mmagoe a ntsha petloana a e naea Lebeko, Lebeko a tloga a latela mosadi oa gagoe, a fete a re, petloana ke e Mantshere. Mantshere a fela a sa ntse a bolela

RM/

8

Lebeko gore go batlega dithlare tse di tla thlatsoang peo. Lebeko a fela a sa ntse a boela go mmagoe go kopa methuso ea mabele, le dithlare tse di tla thlatsoang peo. Malebeko a fete a ntsha peo a setseng a e thlatsoitse, a ntsha methuso a naea Lebeko a moraea a re, o fete o ne mosadi oa gago mothuso o. A sille sethlare se a se tshela mo metsi se lale mo teng. Ere ka phakela a setsee a ea koa tla lemanang teng a fete a gase fa teng ka sona. A be a boela koa gae. A tsamae a ise a je sepe, le go thlapa a ise a thlape. Lebeko a tsaea peo le mothuso o le a fete a bolela mosadi oa gago ka fa a laetsoeng ke mmagoe kateng. Mantshere a e tse fela jaaka ge a boleloa ke Lebeko. Ge a se na go thusa tshimo a simolla go otola tshimo a nosi ge a tla e fetsa mmagoe a be a tlo mo thusa gore a fetsa kapole.

9

Tsatsi le lengoe Malebeko a be a bitsa Mantshere gore a tlo mo thusa go ritela lapa. Mantshere a be a ea go thusa go ritela lapa. Ge le se na go fela, Mantshere le ene a be a simolla go bopela lapa. A bolela matsalagoe le bo mogadiboagoe, ba tla ba le mmopedisa, ge le se na go fela go bopeloa. Ba mo tlogella go ritela fa fatshe Mantshere a ngongorega thata, a raea Lebeko a re, ke makalla mone, maloba o mpiditse gore ke eo go mo ritedisa lapa. Janong nna ba ntlogela ga ba nthuse. Lebeko a mo raea a re, Le ritele ke lapa la gago ga se lapa la gago. Mantshere a kopa Lebeko gore o rata go bona mmagoe ke sebaka a ise, a mone, Lebeko a re, ke tla go isa ge se na go thlago a, gore o tle o nne sebakanyana koa teng. Mantshere a loa le lapa a le ritela a be a le fetsa. Ge a se na go le fetsa a be a tsena mogo thlagoleng. Mantshere a tsena mo tshimong ea gago. A loa le sona a nosi, tsatsi le lengoe ge a ik le koa masimong pula ea na thata ea mo thibela koa masimong. Ge be ga tla ga nna bosigo. Ge a tsena fa ntlu a ntse a kolobile a be a siana le la go apaea. Ge a sa ntse a re oa paea. Lebeko a be a tla a tooa koa mmagoe ge a tsena a be a re, ke ne ke thibeletsoe ke pula koa masimong. Lebeko a be a koata, a tsoara mosadi a mo itsea thata. A mmolela gore o motlapa, o rile o batla ntlu ea gago, ke eo ga o kgone go e sebetsa o batla. Lebeko a be a tsaea a kopa bogobe koa mmagoe. Lebeko ge a tsena ko mmagoe a fete a mmolela gore Mantshere ke

RM/

gona a tlang le go apaea ga ise ape. Ke gona a re, oapaea.
Mmago e a be a mo fa bogobe. Fela Lebeko a se ke a bolala mmago e
gore o itseile Mantshere. Mmago e a mmolela gore a ne pelo tele le
mosadi a se ke a koata, koata fela le mo eseng ga sepe.

10 Ge Lebeko a sa ntse a ile ko mmago e Mantshere a be a tshabela
koa go mmago e. A fete a mmolela gore o thobile o iteile ke
Lebeko a ntitela gore ga ke ea apaea ka nako. Le ge ke mmolela gore
ke ne ke thibeletse ke pula koa masimong, ga dumele. A be a
ntitaea. Mmago Mantshere a be a bolela ntatago Mantshere. Ntatago
Mantshere a be a phutha bo kgaitradie le bo monae gore ba tlo
utloa gore Mantshere o tshabetseng. Ge ba se na go phuthaga ba
botsa Mantshere gore molato ke eng ge a tlogetse ntlu ea gagoe.
Mantshere ge a se na go ba bolela kafa a iteileeng ka teng.
Malomago e a be a re, apola re bone mo a go iteileeng teng. Matshere
re ge a apola thari e a eapereng, ba fithlela a biditse tota a
sa tshameka. Ba be ba re, re tla tle re kopana le Ralebeko ge
e le gore o laile ngoana oa gagoe gore a iteile mosadi jana.

11 Ge Lebeko a re, o boela koa tlang ea gagoe o fithlela go
se na motho a potologa, a bitsa a se ke a bona sepe. Lebeko a
thlakana thlogo, a bitsa thata. Ga se ke ga thusa sepe. A be a
robala a nosi ka moo a be a bolela mmago e gore Mantshere a o
letse a tshabile. Mmago e a bolela Ralebeko gore Lebeko a re,
Mantshere o ile koa abo. Ntatago Lebeko a be a bitsa Lebeko
a mmotsa gore o rileng mosadi. Lebeko a bolela ntatago e gore o
mo itseile a sa paea, ntatago e a fela a sa botsa gore molato e le
eng ge o mo itaea tota. A bolela gore mabane Mantshere o itletse
bosigo koa masimong ka nako e a neng a sa tsoana go tla ka eona.
Ge ke batla dijo ka fithlela go se na dijo tse nka di jang.
Ntatago e a mmolela gore o na le molato ge e le gore o mo iteitse
selo seo fela. Ka pula ene ena, o ne o raea gore o tla tla
jang mo puleng. Ga feta letsatsi Ralebeko a be a phutha bo-
rangoanago Lebeko a ba bolela gore Lebeko o itseile mosadi ebile
mosadi o tshabetse koa gas, koa abo, molato ke o, bo-nnaka.
Go be go ntshioa Lebeko le rangoanago e le mangoanago e gore ba o
lata Mantshere. Ba be ba simolla ba oela motseleeng. Ge ba tsena
RM/ koa teng bafete ba ipaea gore ba tlele go lata Mantshere.

Ntatago Mantshere a be a phutha bo malomago Mantshere le bo mangoanagoe. Ge ba se na go phuthaga, rangoanago Lebeko a be a ba bolela gore re romiloe go tlo lata Mantshere. Ge a se na go bolela jalo malomago Mantshere a botsa gore na re ge le tllile go lata Mantshere le molata a ile ko kae, a rileng. Ka ge le mo nneile, le mo nyetse. Rangoanago Lebeko a bolela gore Mantshere o thobile. Ga bo diaa Mantshere gore o kobiloa keeng? Mantshere a bolela gore erile a le koa masimong a thibelo a ke pula koa teng. Bosigo ba be ba tsena ge ke tsena koa gae, ke sa ntse ke re, ke ea spaa, Lebeko a be a gakala a re, ke ne ke itunetse fela, ke sa dire sepe. Malomago Mantshere a re, Lebeko a go ntse jalo. Lebeko a re, go ntse jalo malome ke mo iteile, ke bona ke tsoeroe ke tlala, go se na sepe se nka se jang. A Mantshere ga a ka a go bolela gore o na a thibeletsoe ke pula koa masimong? O boletse malome. O oa mo itaea fela? E malome. Malomago Mantshere a di begela batho a re, dikgang ke tseo, Lebeko oa ikathlola o re o mo iteile fela le ge a boletse gore ke ne ke thibeletsoe ke pula koa masimong. Batho ba re ga rena kgang e re ka e buang. Malomago Mantshere a re Lebeko o molate ka go itaea mosadi a ntse a bolela gore o na a tsoeroe ke eng. Le ka mathlo Lebeko a bone pula. Malomago Mantshere a thlola Lebeko nku tse thlano, le mpe tse disupang. Ga budioa Lebeko gore a o na le nku tse thlano, Lebeko a di latola gore leeseng e ngoe. Malomagoe a re, ge nku tseo di sa tsoe Mantshere ga a e gope. Rangoanago Lebeko a be a re Lebeko kgacatha monna re ne re fokotse molato. Lebeko a be a kgacatha, ge a se na go kgoatha ba be ba boela koa go Ralebeko ba fete a ba mmolela gore go batlega nku di le thlano ke gona Mantshere a ka tlang. Ralebeko a be a bolela Malebeko ba be ba di ntsha ba di naea rangoanago Lebeko gore a eo go tsaa Mantshere. A be a di tsaa a tsamaea ka tsona, go tsaa Mantshere. Ge a se na go fithla a fete a di begela malomago Mantshere. Malomagoe ke ene a di begela ntatago le mmago Mantshere. Janong ba be ba athlola Mantshere gore janong a ka tsamaea ea koa bo matsalagoe. Ba itukisa, ka moso Mantshere a tsaa le rangoangoe ba ea go bo matsalagoe. Ge ba fithla koa go bo matsalagoe. Rangoanagoe a fete a mmega gore ngoetsi ke eo, ke mo gorositse. Ex

12

13

RM/

14

Ntatago Lebeko a re, Lebeko mosadi ke eo, ke senyegetsoe, godimo ga mosadi eo. O mo solofele o se ke oa tshameka ka ene. Bona ke ntshitse bogadi janong ke tso ntsha nku tse tshano godimo a mosadi tshaba ngoane o baka. Mantshere a boela ntlung ea gagoe. A simolla a thlagola go fithlela a fetsa go thlagola. Lebeko a be a isa mosadi koa abo go bona mmagoe. A nna sebaka sa baka tse tharo, a be a boela koa gagoe. Go ba se na go kotuis Mantshere a be a ea koa abo a ea setsetse. A tshola ngoana oa mosimane leina la gagoe ba mmitsa Ntuoane, ntatago Lebeko, ke gore ba mo raa leina la ntatago mogolo. Malomago Lebeko a mo thlabela nku a be a suga le-tlalo la eona, a le mo augela thari. E a tla belegoang ka eona, Ge Mantshere a tsoa setsetse, a boela koa gagoe. Mantshere le Lebeko ba phela ka bobedi ba bona. Go fithlela morago ga lesa la Lebeko. Ge Lebeko a se na go soe Ralebeko a sele a thlokometse Mantshere ka gore le gona o na a se na ngoana eo mongoe ea nong a ka mo mo nyadisa. Lebeko go a soa o tlogotse Mantshere a na le bana ba babedi ba basimane Ntuoane le Lebeko. Ralebeko o godisetse basimane. Ge a soa monna-mogolo ke go ba setse ba na le thlaloganyo. Mmabo a ise a nyalo ke ope, ke go Ralebeko a soa a tlogela, Maleboko le Mantshere ngotsi ea gagoe. Ntuoane le Lebeko ba godile ba ntse ba na le mma bona Mantshere. Ntuoane a be a nyala. A nyala ngoana oa malomago Mantshere. Ntuoane o kgaogane le manae Lebeko ka ntoa ea Moselekatsa go a fetela koa Bolaoane. Lebeko o se le a timela ealo. Ga go itse ope, gore o ko kas. Ntuoane ene o ntse a na le mmagoe le mosadi oa gagoe mo ga Molatedi. Bana ba gagoe ke bona ke sa itseng gore ba kas. Fela mmagoe o setse a tsafetse. Koa Molatedi ke koa ga morena Matlapeng.

Motsemela Matlapeng.

Mosadi go a tlogeloa o thlaloa ka mekgoa e le mentši. Fa gongoe o thlalloa gore o motlapa, fa gongoe a le bogale thata a bua ka thata. Fa gongoe a looa. Fa gongoe a na le banna ba le bantsi, fa gongoe e le gore monna o mo itaa thata, fela fa go oa be go thlala mosadi a re o tsoengoa ke monna. Ge mosadi a sa thlokomela monna ka tsoano, monna oa mo tlogela. Ge mosadi a sa tshole bana ga a ke a thlaloa fela, go batlhoa mosadi eo mongoe ea

RM/

15

ka mo tsholelang bana. Mosadi o batlhoa ke ene mosadi eo a sa tsholeng bana, gore a tlo mo tsholela bana. Bana ba mosadi eo oa ba rata ke bana ba monna oa gagoe. Ke ka mo eleng gore oa ba rata oa ba belega.

Monna ge a tloa ke mosadi ke ge a mo itaea thata, mosadi a sa thlole a tsoarella. Fa gongoe ele gore e laola dilo tse di laoloang ke mosadi, jaaka mabele, dinama, mafyi. Dilo tse ke tona fa gongoe di lothlangang monna le mosadi, e le gore monna o batla gore go laole ene monna ke nosi. Fa gongoe monna oa ne a se le a ea mangong, a e sebaka a sa tle gae, fela dilo tse tsa go thlala ke tsa kajeno nakgona a fithlele mona. Pele o no o ka se ke oa utloa go thoe monna gongoe mosadi o tlogetse o mongoe. Se senneng se thlamiloe ke bagolo ba batho ga a se ke se thlamolloa. Kajeno go thlaloa thlaloa fela, ge monna a tsoka a re o oa bua, mosadi a be a itsamaela. Gongoe le monna a ise a mo itee, e setse a itsamaela, gongoe matsalagoe a re oa bua fela. Ngoetsi o setse a roala dithoto tsa gagoe a re, matsalagoe o oa mo tsoenya.

Ntswana Mogotsi.

16

Monna ge a pataganya basadi ga a nyale lesika le le lengoe. O tseaa koa le koa, mosadi oa monyadisitseng ke ntatagoe le mmagoe, ke ene mosadi eo mogolo, mo ba bangoe. Ba ba nyaloang morago ke ba ba nyane mo go eo nyetseeng pele. Monna oa bona o ba agela matlung a bona. Mosadi eo mongoe le eo mongoe o thlokomela dilo tsa gagoe. Dikgomo tsa bana ba mosadi oa pele ga di thlakane le tsa ba bangoe. Ge monna oa bona a humile, dikgomo tsa bona o oa di kgaoganya. Dikgomo tsa ntlu e ngoe le e ngoe di nnele go sele, ga di thlakane. Ge a se na dikgomo tse dintsi di thlakanya mo sakeng le lengoe. Fela o di tsoaea ka matsoao a le mantsi gore di tle di se ke tsa gakana. Bana ba ntlu e ngoe le e ngoe ba itse tsa bona, gore ea ntlu e ngoe le e ngoe ke e. Le go gama o mongoe le o mongoe o itse eabo ea e gamang. Mosadi eo mongoe le eo mongoe o thlokomela mabele a ntlu ea gagoe. Le ditiro o mongoe le o mongoe o bona ka nosi. Ge a sa kithuse ka bo ene ga a ka ke a bona ope ea tla mo thusang. Le ka bana, mosadi

RM/

243

K32/13

10X

eo mongoe le eo mongoe o bona ka nosi, mo baneng ba gago.

Monna le gona a ka se ke a nyala bana ba motho. A ka nyala bana ba motho ka tsela e fela. Ge a nyetse mosadi a soa, monna mosadi eo a nyaloa ke monna eo a neng a nyetse mogoloe gore a tlo tshola bana ba mogoloe. Eseng gore a ka ba nyala ka nako e le ngoe. Go ka se ke ga tla pila.

END S-243.

RM/